

ความเห็นส่วนตัว  
ของ นายจรินทร์ หะวานนท์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๒/๒๕๖๖

เรื่องพิจารณาที่ ๗/๒๕๖๖

วันที่ ๓ เดือน มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง { คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ร้อง  
- ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

การกำหนดจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของแต่ละจังหวัดจะพึงมีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๖ (๑) ที่กำหนดให้ใช้จำนวนราษฎรทั้งประเทศตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่ประกาศในปีสุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้ง นั้น คำว่า “ราษฎร” หมายความว่ารวมถึงผู้ไม่ได้สัญชาติไทยหรือไม่

ความเห็น

คดีนี้ คณะกรรมการการเลือกตั้งขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการประกาศจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและเขตเลือกตั้งของแต่ละจังหวัด ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๖ ซึ่งบัญญัติว่า “การกำหนดจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละจังหวัดจะพึงมีและการแบ่งเขตเลือกตั้ง ให้ดำเนินการตามวิธีการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ใช้จำนวนราษฎรทั้งประเทศตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่ประกาศในปีสุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้ง เฉลี่ยด้วยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสี่ร้อยคน จำนวนที่ได้รับให้ถือว่าเป็นจำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคน ...”

คณะกรรมการการเลือกตั้งขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ราษฎรตามทะเบียนราษฎรให้รวมถึงบุคคลที่ไม่ได้สัญชาติไทยด้วยหรือไม่

เห็นว่า การปกครองระบอบประชาธิปไตย แบ่งอำนาจอธิปไตยออกเป็นสามทาง คือ ทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล อำนาจอธิปไตยทั้งสามมีความสำคัญในการนำพาประเทศให้

เจริญก้าวหน้าสุขสงบมั่นคงสถาพรเพื่อประโยชน์ของปวงชนชาวไทยซึ่งเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ ซึ่งบัญญัติว่า อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นส่วนหนึ่งของรัฐสภา มีหน้าที่และอำนาจตรากฎหมายเพื่อใช้บังคับแก่บุคคลทั้งหลายภายในประเทศ เป็นองค์กรที่มีความสำคัญยิ่งต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๔ บัญญัติให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย การเป็นผู้แทนราษฎร ย่อมมิใช่เป็นผู้แทนของราษฎรในเขตเลือกตั้งใดเลือกตั้งหนึ่งเท่านั้น แต่เป็นผู้แทนของปวงชนชาวไทยทั้งประเทศ

การใช้อำนาจอธิปไตยมีความสำคัญอย่างยิ่งมีผลต่อความมั่นคงของประเทศ มีผลกระทบต่อประโยชน์ของปวงชนชาวไทย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพื่อใช้อำนาจอธิปไตยจึงเป็นหน้าที่ของปวงชนชาวไทยซึ่งหมายถึงบุคคลที่มีสัญชาติไทยเท่านั้น แม้บุคคลที่ได้สัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๕ วรรคหนึ่ง (๑) ยังบัญญัติคุณสมบัติด้วยว่า ต้องได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี แสดงให้เห็นถึงเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญว่า การเลือกตั้งเป็นหน้าที่ของบุคคลสัญชาติไทยเท่านั้น หากมีการแปลงสัญชาติยังต้องรอถึงห้าปี เพื่อให้มั่นใจได้ว่ามีความเป็นคนไทยที่รักประเทศไทย พร้อมทั้งจะปกป้องรักษาประโยชน์ของประเทศไทย

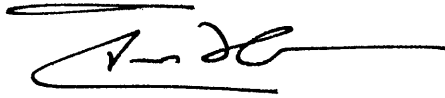
สำหรับประเด็นการจัดฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามจำนวนราษฎรในเขตท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ นั้น เป็นการจัดฐานะเพื่อให้เหมาะสมสอดคล้องกับการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนหรือราษฎรทุกคนในเขตท้องที่ มิได้เป็นการใช้อำนาจอธิปไตยจึงเป็นคนละประเด็นกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

บุคคลต่างด้าว แม้มีเลขประจำตัวและมีชื่อในทะเบียนราษฎรได้ มิได้หมายความว่า จะมีสิทธิและหน้าที่เท่ากับบุคคลสัญชาติไทย เช่น การรับราชการทหาร การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง หรือลงประชามติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๐ การให้เลขประจำตัวและให้มีชื่ออยู่ในทะเบียนราษฎร เป็นไปเพื่อการควบคุมบุคคลที่อยู่ในประเทศ เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยและความมั่นคง หากนำบุคคลที่ไม่ได้สัญชาติไทยมาคิดคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ย่อมมีผลทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมและไม่ใช้สัดส่วนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แท้จริง

อนึ่ง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า คำวินิจฉัยของศาลให้มีผลในวันอ่าน และวรรคสาม กำหนดให้ในคดีที่ไม่มีผู้ถูกร้อง ให้ถือว่าวันที่ศาลลงมติซึ่งเป็นวันที่ปรากฏในคำวินิจฉัยเป็นวันอ่าน คดีนี้เป็นคดีที่ไม่มี

ผู้ถูกร้อง คำวินิจฉัยจึงมีผลในวันที่ศาลลงมติและปรากฏในคำวินิจฉัย คือ วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๖ เป็นต้นไป และไม่มีผลย้อนหลังทำให้การใดที่กระทำลงก่อนหน้านี้ต้องเสียไป

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่า ราชฎตามมาตรา ๘๖ (๑) หมายถึง บุคคลที่มีสัญชาติไทยเท่านั้น คำวินิจฉัยให้มีผลในวันที่ศาลลงมติซึ่งเป็นวันที่ปรากฏในคำวินิจฉัยเป็นวันอ่าน คือ วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๖ เป็นต้นไป ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๖ วรรคหนึ่งและวรรคสาม ไม่มีผลย้อนหลังทำให้การใดที่กระทำลงก่อนหน้านี้ต้องเสียไป



(นายจिरินติ หะวานนท์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ